

בתי המשפט

פ 008550/99		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
24/06/2003	תאריך	כבוד השופטת אמסטרדם יהודית	בפני
	:		:

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. קאופמן רונן

הנאשם

חקיקה שאוזכרה:

[חוק סדר הדין הפלילי \[נוסח משולב\], תשמ"ב-1982: סע' 192א'](#)[חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995: סע' 10\(א\)\(2\)](#)פסק-דין

ב"כ הנאשם עתר לביהמ"ש להורות על ביטול הרשעתו של מרשו, וליתן צו על ביצוע שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, וזאת עפ"י [סעיף 192א' לחסד"פ](#) (נוסח משולב) התשל"ב - 1982 הקובע בזו הלשון:

"הרשיע ביהמ"ש את הנאשם ולפני מתן גז"ד ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה, ולצוות כאמור".

הסניגור מתבסס על הטעמים כדלקמן:

א. הנאשם פועל בשוק ההון החל משנת 1989, והוא מחזיק ברשיון עפ"י [החוק להסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות](#) התשנ"ה - 1995 (להלן "חוק הסדרת העיסוק"). ניהול תיקים הוא מקצועו ומקור פרנסתו, עברו המקצועי ללא רבב, וזוהי מעידתו הראשונה.

ב. חברת ההשקעות בה הוא שותף - "מילניום בע"מ". הוא מופקד על ניהול ההשקעות בחברה, בעוד ששותפיו מופקדים על תחום השיווק והאנליזה הכלכלית.

ג. מעדות שותפו - מר אורי שרוני, שהעיד במסגרת ראיות ההגנה לעונש, חיוניותו של הנאשם לחברה בה הוא עובד היא ללא תחליף, ושותפיו יתקשו לעסוק בתחום הספציפי בו הוא עוסק. כמו כן, קיים קושי לדעת העד, להביא מישהו אחר במקום הנאשם בו יתנו לקוחותיו אמונם.

מעדות חבר אחר, שניהול כספיו מצוי בידי הנאשם - מר רוני גבריאלוב, הנאשם הינו מנהל השקעות אחראי וקפדן, הגון וישר, איש מקצוע מצויין (ראה: עדותו של מר קובי לוינסון, ומכתביהם של גד עינבר, אחי קליין, ועו"ד אלדר בן-רובי).

אף לקוחו רועי שרמייסטר מסר בעדותו כי הנאשם אמין בעיניו לחלוטין, וזאת גם לאחר שנודעו לו פרטי הרשעתו בדין.

עפ"י [סעיף 10\(א\)\(2\)](#) לחוק הסדרת העיסוק, הרשעתו עלולה להביא לביטול רשיונו ע"י הרשות לניי"ע, וכתוצאה מכך לאובדן מקור פרנסתו.

לטענת הסניגור, עפ"י ההלכה הפסוקה, די בפוטנציאל כי יגרם נזק כדי להביא לאי-הרשעת הנאשם.

לתימוכין בדעתו ציטט הסניגור מת.פ. 14256/97 [מ"י נ' דן דרין](#) (לא פורסם), שם הנאשם לא הורשע בשל החשש שהרשעתו עלולה לחבל בהמשך דרכו הציבורית.

בת.פ. [6725/99 מ"י נ' כהן אורגד יגאל](#) (לא פורסם) הנאשם לא הורשע עקב החשש שלא יוכל להמשיך ולתרום כיו"ר מיכללה אקדמית.

בת.פ. [217/97 מ"י נ' דותן ופנחס](#) דינים כרך ל"ג (4) 764, הנאשם לא הורשע בעבירות של מירמה והיפר אמונים בשל החשש שרשיונו כחוקר פרטי עלול להישלל.

בנוגע לפסקי הדין הנ"ל קיימת פסיקה שונה.

ברע"פ [2217/91 איתן עוזיאל נ' מ"י](#) תקדין עליון, כרך (2)91 תשנ"א/תשנ"ב-1991 הורשע מפקח ויועץ מס שזייף תו נכה למטרות חניה, על אף טענתו כי יאבד רשיונו לעסוק במקצועו.

תוצאה דומה נקבעה בע.פ. 1353/92 [שלמה מטרסו נ' מ"י](#) שם נדחתה בקשת סוכן ביטוח להימנע מהרשעתו לאחר שזייף תו של נכה, על אף שטען כי הוא עלול לאבד רשיונו.

בע.פ. 1749/92 [ת"א] [מ"י נ' יום טוב עבדי](#) [לא פורסם] הורשע נהג מונית בן 43 שזייף תעודת ביטוח לרכב ע"י שינוי תאריך תום תקופת הביטוח, והציג את התעודה המזוייפת בפני שוטר, וזאת על אף שטען כי לאחר הרשעתו לא יוכל לשמש נהג רכב ציבורי.

בית המשפט המחוזי קבע כי "האינטרס הציבורי מחייב שאדם כזה יתן הדין על מעשהו וגם משום הרתעתם של אחרים. אני סבור שצו מבחן אינו יכול לשמש מפלט מהרשעה, ואף לא מקלט מענישה. נסיבותיו האישיות של הנאשם ככל שתהיינה ניתנות להתחשבות, אינן שקולות במקרה זה כנגד האינטרס הציבורי, וניתן להתחשב באותן נסיבות אישיות בעניין העונש".

בע.פ. (ת"א) 71416/00 [מ.י. נ' הדס שטיין](#) (לא פורסם) נקבע כי האפשרות הפוטנציאלית העתידית כי לא תוכל לעסוק במקצוע אחר - איננה מצדיקה אי הרשעה בדין.

בענייננו, טוען הסניגור, כי הרשעת הנאשם עלולה להביא לפגיעה חמורה בעתידו המקצועי ובמקור פרנסתו, וגם אם יותלה רשיונו לתקופה קצובה ולא לצמיתות - יגרם לו נזק בלתי הפיך, ועל כן לא מתקיים בענייננו, יחס סביר בין נסיבות ביצוע העבירה לבין הנזק הצפוי לו מהרשעתו, וזאת בנוסף לנזק שכבר נגרם למוניטין שלו במהלך ניהול משפט.

ב. עוד לדבריו, ביהמ"ש קבע אשמתו של הנאשם, והקביעה כי עבר את העבירות המיוחסות לו בנוסף להטלת שירות לתועלת הציבור, מהווים תגובה מספקת וראויה לעבירות שעבר.

אליבא דסניגור, הכרעת הדין בתיק דנן מהווה תקדים, שכן היקף תחולת העבירה של שימוש במידע פנים - הורחב, לרבות היסודות העובדתיות של "מידע פנים" ו"איש פנים", וכן היסוד הנפשי הנדרש בעבירה, וביהמ"ש אינו נוהג למצות את הדין עם נאשמים שהרשעתם הינה תקדימית.

אשר על כן, בצד הצבת תמרורים וקביעת נורמות משפטיות יכול ביהמ"ש לנקוט במידת חסד.

ג. מתסקיר שירות המבחן עלה, כי עפ"י התרשמות קצינת המבחן, מדובר באירוע חריג וחד-פעמי בחיי הנאשם, ועל כן לאור עברו הנקי, והאפשרות לפגיעה חמורה בפרנסתו, היא ממליצה לשקול ביטול ההרשעה ולהטלת שלי"צ.

ד. העבירות בהן הורשע הנאשם הינן חמורות, אך לטענת הסניגור, מדובר במקרה גבולי השונה ממקרים שנדונו בפסיקה הישראלית, שכן התביעה לא ייחסה לנאשם ידיעה קונקרטית על מהות המהלך, והנאשם הורשע עקב זיקה ברורה וישירה שלו לחברת י.ל.ר. בה כיהן כמנהל מחלקת השקעות, ושמוכיחה שהוא נחשב ל"איש פנים" בחברת פריון.

ה. עוד לטענתו, אין עסקינן בניצול מכוון שיטתי ומובהק של יתרון המידע, שכן עפ"י קביעת ביהמ"ש, הנאשם פעל מתוך "עיוורון מכוון" או "עצימת עיניים" ולו פנה למאיר הדר, וזה היה מזהירו - לא היה נכשל בעבירה.

ו. אין לקבל טענת התביעה, כי בעבירות כלכליות אין להימנע מהרשעת הנאשמים, שכן עבירות אלו אינן הולמות את מבחני פס"ד רומנו וכתב (ר"ע 432/85 רומנו נ"י מ"י דינים עליון כרך א' 392; וע.פ. 2083/96 תמר כתב נ"י מ"י פד"י נ"ב (3) 337).

לטענת הסניגור, העובדה שעד עתה לא בוטלה הרשעת נאשמים בעבירות של שימוש ב"מידע פנים" ע"י "איש פנים" רק מלמדת שהיו אלו מקרים מובהקים לעומת הנסיבות המיוחדות שבתיק דנן. הסניגור אף הציג בפני ביהמ"ש אסופת פסקי-דין לפיהם ביהמ"ש נמנע מרשעה ו/או ביטל הרשעה בעבירות חמורות של שוד, מירמה, גניבה, זיוף, תקיפה ואיומים.

ז. עוד לדבריו, בשנת 1996 המחוקק לא ראה בחומרה יתירה את העבירה בה הורשע הנאשם, והעונש שנקבע בצד העבירה עמד אז על שנת מאסר.

ב"כ המאשימה התנגדה לביטול ההרשעה, וזאת מהטעמים הבאים:

א. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות, ובמרבית המקרים אליהם התייחס הסניגור בהם בוטלה הרשעת נאשם, לאחר ניהול הוכחות, קיים פער משמעותי בין האישומים שיוחסו לו מלכתחילה לבין אלו בהם הורשע בסופו של דבר (ראה: ת.פ. 672/99 בעניין **כהן אורגד** וראה: ת.פ. 217/97 בעניין **דותן ופנחס** שאוזכרו לעיל).

ב. בתיק דנן לא מתקיים יחס בלתי סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי מן ההרשעה. עבירת שימוש במידע פנים שווה בחומרתה לעבירת התרמית, ועומדת ביחד עמה בראש מידרג העבירות על חוק ני"ע.

ג. יש להותיר מלוא שיקול הדעת בעניין עתידו המקצועי של הנאשם - התליית רשיון ניהול התיקים - בידי הרשות המוסמכת בעניין זה: רשות ניירות ערך.

ד. תכלית האיסור על שימוש במידע פנים הוא למנוע יתרון בלתי הוגן במסחר בניירות ערך הנובע מניצול מידע שאינו נמצא בידיעת כלל הציבור.

השימוש במידע פנים פוגע באמינותו של שוק ההון וגורם למשקיע להדיר רגליו מן הבורסה. אשר על כן, הדגישו בתי המשפט את העדיפות באינטרס הציבורי על הנסיבות אישיות של הנאשם, ורציונל זה ישים גם בעניין ביטול ההרשעה המבוקשת.

ה. אין עסקינן במי שלא היה מודע לנושא מידע פנים, שכן הנאשם עצמו העיד, כי התלבט אם המידע שבידו הוא מידע פנים בטרם ביצע העיסוקאות נשוא כתב-האישום.

ו. באשר לטענה כי הרשעת הנאשם - גבולית, וביסודות העבירה - הרחבה וחדשנות, וחוסר מובהקות. על כך משיבה התובעת, כי הפסיקה בתחום ניירות ערך, כולל עבירת השימוש במידע פנים, הולכת ומתרחבת כל העת, כדברי כב' הנשיא ברק בע"פ. 5052/95 ואקנן נ' מ"י פד"י נ(2) 642:

"גישה אינדוקטיבית, הנעה ממקרה למקרה, ועל בסיס נסיון החיים המצטבר, מרחיבה ומשכללת את תפיסותיה העקרוניות".

ב"כ המאשימה הצביעה על כך, שבכל פסק-דין יש חידוש, ובפס"ד יונה (ת.פ. 6802/94 (ת"א) **מדינת ישראל נ' יונה** דינים שלום כרך ד' 394) נקבע לראשונה, כי אנשים המנהלים מו"מ בעניין השתלטות מטעם החברה הרוכשת, הם אנשי פנים בחברה הנרכשת, וכך גם בפסקי-דין אחרים, ובכל זאת לא בוטלה הרשעתם בדין.

ז. השאררת הרשעת הנאשם על כנה תהא לדעת התביעה, בעלת משמעות לעניין אכיפת החוק בעתיד, והרתעת משתמשים פוטנציאלים במידע פנים.

ח. הנאשם שותף בחברת ניהול תיקים הפועלת משנת 1997, וגם אם יותלה רשיונו לתקופה מסויימת, חזקה על שותפיו שימצאו לו מסגרת עבודה הולמת, ולחילופין, יוכל לעסוק בעיסוקים בתחום שוק ההון שאינם טעונים רשיון: ניהול 5 תיקי לקוחות (ללא מגבלה של סכום כספי), ייעוץ השקעות מכח חברות בועדת השקעות של תאגיד, וניהול השקעות של תאגיד אגב מילוי תפקידו בתאגיד.

עוד ציינה התובעת, כי מוסכם על התביעה, שהתליית רשיונו של הנאשם לפרק זמן מסוים יגרום לו נזק, אלא שלדעתה, הנזק הוא מידתי ביחס לעבירה אותה עבר הנאשם.

ב"כ המאשימה ציינה, כי היא עותרת להטלת ענישה שתהא פחותה מזו שהוטלה ע"י מותב זה על רן גרטנברג (ת.פ. 2125/99 שנדון ע"י מותב זה) שהיה "איש פנים" מובהק, ופעילותו הביאה לו טובת הנאה במישרין. יחד עם זאת הדגישה, כי הלה הודה, ועונשו נגזר במסגרת הסדר טיעון.

מאחר ובאי-כח הנאשם ייחדו פרק נכבד בטיעוניהם לעניין חוסר הידיעה הקונקרטי על מהות המהלך - הצעת רכש של מניות חב' פריון.

אשר על כן, ב"קליפת אגוז" אציין, כי בהכרעת-הדין נקבע, כי אמנם לנאשם לא היתה ידיעה מובהקת אודות מהלך הכנת הצעת הרכש, אך היתה לו ידיעה אודות מהלך עסקי העומד להתבצע ע"י י.ל.ר שוקי הון כבית השקעות של החברה לישראל בהתייחס לחברת פריון - מהלך עסקי שיביא להתפתחות בחברה, ויגרום להעלאת שעה.

מכח מעמדו של הנאשם כמנהל מח' השקעות בי.ל.ר שוקי הון, ומכח נגישותו למידע זה, מאחר וישב ב"חדר המסחר" של י.ל.ר שוקי הון, נחשף הנאשם למידע שלא היה בידי משקיעים אחרים, ולא היה ידוע לציבור - הוצאת נתונים וגרפים לגבי החברה לישראל, חב' פריון, וחב' ח.ל. מימון ושירותים (פעולה שנעשתה לא פעם אחת אלא מספר פעמים): וכן היה מודע לפגישות של מאיר הדר בחברה לישראל, ואף היה עד לתכונה מיוחדת שהתקיימה במשרדי י.ל.ר שוקי הון נוכח המהלך העסקי העתידי - עובדות שלא היו בידיעת משקיעים אחרים, כשברקע תקופת שפל בשוק ההון.

הפעילות היוותה "טריגר" עבור הנאשם לבחינת חב' פריון וח.ל מימון ושירותים מחברה לישראל ובדרך האלימינציה בין 3 החברות הגיע הנאשם לחברת פריון.

עוד יש להדגיש, כי הנאשם הסתיר מפני חוקריו בחקירתו הראשונה ותחילת חקירתו השניה, כי ראה את מאיר הדר, מוציא שערי המניות וידע על פגישותיו בחברה לישראל.

יחד עם זאת, יש טעם בדברי ב"כ הנאשמים, כי הנאשם לא יזם את קבלת היתרון, אלא כאמור, הוא נחשף לו עקב מקום מושבו, ומעצם קיום משרדו בתוך חדר המסחר של י.ל.ר שוקי הון, שם הוצבו המחשבים בהם הסתייעו אנשי החברה.

עוד נקבע כי הנאשם היה ל"איש פנים" מכח קשרי הבעלות הפורמלית בין י.ל.ר שוקי הון כחברה מסונפת של חברת פריון.

הנאשם אף לא הפיק במישרין טובת הנאה מרכישת מניות פריון (להבדיל מטובת הנאה עקיפה - היותו מנהל מח' השקעות מצליח), שכן המניות נרכשו עבור לקוחותיו.

עבירה של שימוש במידע פנים ע"י איש פנים הינה עבירה חמורה, ולא בכדי העלה המחוקק את רף הענישה.

יחד עם זאת, לאור נסיבות ביצוע העבירות, השתכנעתי מטיעוני הסניגוריה, כי קביעת אשמתו של הנאשם, והנורמות שנקבעו ע"י ביהמ"ש בתיק דנן, נותרות שרירות וקיימות, גם אם תבוטל הרשעתו של הנאשם.

ממכתבו של עו"ד אלדר בן-רובי שהוגש לביהמ"ש במסגרת הראיות לעונש עולה כי כל אימת שמקנן בלבו של הנאשם צל צילו של ספק לגבי תקינות פעולותיו, הוא מתקשר להיוועץ עמו או נמנע מעשיית אותה פעולה העשויה להיות שנוייה במחלוקת, ונראה כי הנאשם הפיק את הלקח הנדרש מהסתבכותו בתיק דנן.

ב.פ. 70848/00 עדי לבנת נ"י מ"י (דינים מחוזי ל"ג (2) 434) נקבע כי אין ביהמ"ש נוהג להחמיר ולמצות את הדין עם נאשמים היוצרים תקדימים ראשונים בתחום מסויים, וכפי שצויין ב.פ. 3348/90 מ.י. נ"י משה קרן (לא פורסם):

"אין ביהמ"ש נוהג להניף את שוט הענישה בבת-אחת ובמלוא העוצמה בתחום המצוי עדיין בשלבי התהוות, וכי גם כאשר המעשים הנדונים מחייבים ענישה חמורה, יש לנקוט בהדרגה".

לאור כל המקובץ לעיל, אני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם, והוא יבצע שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה, בהיקף של 130 שעות, בעמותת "אתגרים" - עמותה לעידוד ספורט אתגרי לנכים. בתום תקופת השל"צ ידווח שירות המבחן לביהמ"ש.

המזכירות תעביר עותק פסק-הדין לשירות המבחן, והנאשם יחל בביצוע השל"צ רק בתום תקופת הערעור 45 יום מהיום. הודע לנאשם על זכותו לערער תוך 45 יום.

ניתן היום 24.6.03 בנוכחות ב"כ המאשימה - עו"ד קורין, הנאשם ובאי-כוחו עו"ד שיינמן, רוט-לוי וסבאג.

אמסטרדם יהודית 8550/99-54678313

י. אמסטרדם, שופטת

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן